

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії , наркології, медичної психології та психотерапії

Силабус навчальної дисципліни
«Суїцидологія»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ECTS
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії м. Одеса, вул. Воробйова, 11
Викладач(-і)	Євген Опря, д.мед.н., професор, завідуючий кафедрою Тетяна Чернова, к.мед.н., доцент кафедри Павло Горячев, к.мед.н., доцент кафедри
Контактна інформація	E-mail: tatyana.chernova@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 четвер, з 9.00 до 12.00 субота Онлайн консультації за домовленістю з викладачем з 16.00 до 18.00 у будні, з 9.00 до 12.00 субота Посилання на онлайн-консультації надається кожній групі під час занять окремо

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - є етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, профілактика та корекція поведінки людини у кризових станах.

Мета дисципліни: придбання здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок первинної діагностики, лікування, профілактики психічних розладів, що виникають під час кризових станів, психосоціальної реабілітації пацієнтів з суїцидальними висловлюваннями та тенденціями, необхідних на первинному рівні надання медичної допомоги.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії , наркології, медичної психології та психотерапії

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчити етіологію, патогенез, типи перебігу та клінічні прояви психічних розладів , що супроводжують аутоагресивну поведінку;
- уміти визначити попереднього діагнозу психічних розладів;
- застосовувати теоретичні знання до тактики ведення пацієнтів з суїцидальними висловлюваннями та тенденціями , використання методів профілактики суїцидів та психічних розладів під час кризових станів.

Очікувані результати

В результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні:

Знати:

- предмет, завдання, методологічні та природничо-наукові засади психології суїцидальної поведінки як науки;
- історичні погляди на самогубство, школи, напрями вивчення цієї проблеми : психологічні, філософські, медичні, історико-культурологічні оцінки сутності суїцидальної проблеми;
- типологію самогубств та суїцидентів;
- методологічні принципи у суїцидології;
- психодіагностичні методи визначення схильності до самогубств та визначення ступеня суїцидального ризику;
- психічні властивості особистості, що впливають на виникнення та особливості аутоагресивної поведінки;
- специфічні феномени, які притаманні цієї категорії пацієнтів та потребують особливої уваги лікаря;
- форми, методи і принципи корекційної та профілактичної роботи із суїцидентами; особливості організації профілактичної діяльності;
- психологічний зміст основних засобів і методів попередження й профілактики самогубства;

Вміти:

- Збирати дані про скарги, анамнез хвороби, анамнез життя у пацієнтів з аутоагресивною поведінкою;
- діагностувати невідкладні стани при суїциді;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії , наркології, медичної психології та психотерапії

- ефективно застосовувати отримані теоретичні знання з курсу при розв'язанні складних практичних завдань з організації та здійснення лікування пацієнтів з суїцидами;
- вміти будувати стратегію реабілітаційної роботи;
- володіти прийомами практичної реабілітаційної роботи, яка спрямована на поліпшення психічного стану пацієнтів;
- володіти навичками організації діяльності щодо профілактики пост-стресових проблем;
- визначати тактику ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду після спроби суїциду;
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій області.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувачів.

Методи навчання:

Практичні заняття: словесні, наочні та інтегративні методи навчання, відпрацювання практичних навичок з надання медико–психологічної допомоги на базі кафедри.

Самостійна робота: з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять, підготовка доповідей.

Зміст навчальної дисципліни

1. Суїцидологія як наука.
2. Предмет та методи суїцидології
3. Основні історичні етапи становлення суїцидології як науки. Місце суїцидології в медицині та психології.
4. Закономірності виникнення та розвитку аутоагресивної поведінки, Філогенез і еволюція аутоагресивної поведінки у природі та історії людини й суспільства.
5. Методологічні принципи у суїцидології. Основні методи діагностики у суїцидології. Основа діагностики: опитування (клінічна бесіда) та спостереження. Загальна оцінка стану суїцидента та ступеня суїцидального ризику.
6. Нейробіологічна основа суїцидології
7. Анатомо-морфологічні та фізіологічні особливості ЦНС, їх фун-

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії , наркології, медичної психології та психотерапії

кціонування як основа формування аутоагресивної поведінки.

8. Адаптаційна концепція у суїцидології. Феноменологія аутоагресивної поведінки.
9. Деадаптивне та патологічне функціонування нервової системи. Нейробіологічні механізми формування та розвитку аутоагресивної поведінки.
10. Аутоагресивна поведінка та етологія. Генетичні аспекти аутоагресивної поведінки.
11. Психологічні предиктори аутоагресивної поведінки. Суїцидогенний конфлікт і способи поведінки. Аутоагресивні поведінкові патерни та суїцидогенні комунікації. Мотивація аутоагресивних спонукань.
12. Психологія особистості та поведінки у суїцидології. Психічні властивості особистості, що впливають на виникнення та особливості аутоагресивної поведінки.
13. Корекція та профілактика аутоагресивної поведінки.
14. Методи профілактичної роботи у суїцидології. Можливості саморегуляції психічних станів та розвиток особистості як спосіб профілактики аутоагресивної активності.
15. Організація суїцидологічної допомоги: форми та етапи. Психологічне втручання за суїцидологічної допомоги. Психотерапевтичні способи корекції аутоагресивної поведінки.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Саржевський С. Н. Суїцидологія: навчальний посібник для лікарів інтернів з спеціалізації «Психіатрія» . – Запоріжжя, 2020. – 87 с.
2. Суїцидологія: конспект лекцій / укладач І. Г. Мудренко. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 76 с.

Додаткова :

1. Федоренко Р. П. Психологія суїциду: навч. посіб. / Раїса Петрівна Федоренко. – Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. – 260 с. (Посібники та підручники ВНУ ім. Лесі Українки Напрасная смерть: причины и профилактика самоубийств / Ред. Д. Вассерман — М.: Смысл, 2005. — 310 с.
2. Психіатрія особливого періоду: навчальний посібник [для лікарів та психологів] / Рум'янцев Ю.В., Сиропятов О.Г., Іванцова Г.В., Осьодло Г.В. – К.: УВМА, 2014. – 193 с.
3. Підлітковий суїцид. Види профілактики / О.Б.Попова, С.Є.Фесун;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

- [упоряд. Шаповал Т.А.; ред. рада Т.Шаповал, В.Снігульська, М.Мосієнко та ін.]. – Київ: Ред. загальнопед. Газет, 2014 . -101с.
4. Посттравматичні стресові розлади : Навчальний посібник / Під заг. ред. проф. Б. В. Михайлова. - Вид. 2-е, перероблене та доповнене. - Х. : ХМАПО, 2014. - 223 с.
 5. Посттравматичний стресовий розлад: посібник / Венгер О.П, Ястремська С.О. – Т. 2019. — 264с.
 6. Психіатрія і наркологія: підручник (ВНЗ IV р. а.) / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. — 2-е вид., переробл. і допов. – К.: «Медицина», 2015.- 512с.
 7. Психіатрія і наркологія: нац. підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / Г. Т. Сонник, О. К. Напрєєнко, А. М. Скрипніков та ін., за ред. О. К. Напрєєнко. - Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. - 3-е вид., випр. - Київ: Медицина, 2017. - 422с.
 8. Психологія суїцидальної поведінки: Посібник/За заг. ред. проф. О.В.Тімченка – Харків, 2007. – 129 с.
 9. Лісова О.С. Психолога суїцидальної поведінки. – Чернівці, 2004.- 104с.
 10. Психологія суїциду : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Москалець, Л. Е. Орбан-Лембрик, М. В. Миколайський, Н. В. Абдюкова, Ю. Р. Сидорик. - К. : Плай; Івано-Франківськ, 2002. - 247 с
 11. Федоренко Р.П. Психологія суїциду : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації / Р.П.Федоренко. – Луцьк: Волин. Нац. Ун-т ім. Лесі Українки, 2001. – 260с.

Електронні джерела літератури здобувачі освіти можуть знайти на сайті
<http://info.onmedu.edu.ua>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

Оцінка	Критерії оцінювання
---------------	----------------------------

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;

Самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії , наркології, медичної психології та психотерапії

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті